

ግልጽ ደብዳቤ ለመላ የኢትዮጵያ ሕዝብ ቢያላችሁበት

ወሰኔ ይፍሩ [ፕሮፌሰር]

ክፍል ሁለት

የተከበራችሁ ወገኖቼ ሆይ በቅድሚያ የከበረ ሰላምታዬን አቀርባለሁ።

በክፍል አንድ ላይ እንደተጠቀሰው፣ በክፍል ሁለት ላይ የሚቀርበው በተከታታይ ያለፉት ሶስት ትውልድ ዘመናት ያደረጉትን ታሪካዊ ፖለቲካ ለውጥ ነው። ይህም በጊዜ ብዛት 90 ዓመታት የፖለቲካ ሂደት ይሆናል። ሂደቱም ሙሉ በሙሉ ስለተጠናቀቀ እንደ ታሪክ መወሰድ ይቻላል። ጊዜውም እንደ አውሮፓውያን አቆጣጠር ከ1930 እስከ 2020 ያለው የፖለቲካ ሂደት ይሆናል። እንግዲህ ውድ ወገኖቼ ይህንን የፖለቲካ ሂደት በምን አይነት “ሁኔታ” ላይ ሆነን ነው መወያየት የምንችለው? ለውይይቱስ ምን አይነት ቅድመ “ሁኔታ” ያስፈልጋል? በማለት ነው። በአጭሩ የሚያስፈልገው ቅድመ “ሁኔታ” የመናገር፣ የመጻፍ፣ በአጠቃላይ ፍጹም ነፃ የሆነ የብዙሀን መገናኛ፣ ከምንም ነገር ገለልተኛ የሆኑ ጋዜጠኞች ተደራጅተው [institutionalized] ሲገኙ ነው። ጋዜጠኞች ከፖለቲካ፣ ከጎሳ፣ ከሃይማኖትና ከግል ጥቅም ጋር የተያያዘ ነገር ሁሉ ፍጹም ነፃ መሆን ግዴታቸው ነው። የጋዜጠኛ ዋናው ተግባር የአገርን ጉዳይ በተመለከተ ሁሉ ገብ በሆነ መንገድ ተመልክቶ ለሕዝብ ማሳወቅና ጥቅሙንና ጉዳቱን ለይቶ ማመልከት ነው። ከሁሉ በላይ የሕገ መንግሥቱን መከበር፣ የሕግ በላይነትን አስፈላጊነት፣ የግለ ሰቡን ሰብአዊ መብት መከበሩን፣ የፍትሕ ሥርዓት መጠበቁንና መንግሥት በሕዝብ ስም የሚሰራውን በጥብቅ እየተከታተለ ማሳወቅ ነው።

በተጨማሪ ጋዜጠኛ የውጭ አገርን ግንኙነት በዓለም አቀፍ ደረጃ ያለውን የፖለቲካ ሂደትና “ሁኔታ” እየተነተነ ለሕዝብ ማሳወቅ ዋነኛ ከሚባሉት ተግባራት አንዱ ነው። እንግዲህ እዚህ ላይ የሚደረገው ጥረት ከዚህ በላይ የተዘረዘሩት የመልካም አስተዳደር “ቅድመ ሁኔታ” እንዴት መፈጠር እንዲሟሹሉ መላ ለመምታት ነው። ምክንያቱም ይህ “ሁኔታ” ካልተፈጠረ መልካም አስተዳደር በራሱ ወይም በተአምር ሊፈጠር የሚችል ርዕተ ዓለም አይደለም። ዶክተር አቢይ የኢህዴግን አሸባሪነትና የሰራቸውን ወንጀል ለኢትዮጵያ ሕዝብ አሳውቀው ይቅርታ ጠይቀው በሁለት ዓመት ጊዜ ውስጥ ሕዝብ ለሚመርጠው መንግሥትን እናስረክባለን ብለው ቃል ሲገቡ የነፃነት “ሁኔታ” ተፈጠረ ብለን ነበር። እዚህ ላይ በጥንቃቄ ማስተዋል ያለብን ጠቅላይ ሚኒስትሩ ያሉበትን “ሁኔታ” ነው። ለለውጥ ተዘጋጁ ብሎ መልዕክቱን ከማድረስ በላይ ሌላ ስልጣን የላቸውም። ይህም ለጠቅላይ ሚኒስትሩ በጻፍኩት ደብዳቤ ላይ በግልጽ ተቀምጧል፤ ሕዝብ በትግል ያመጣውን ለውጥ አንድ ሰው ሊቀለብሰው አይችልም። የጠቅላይ ሚኒስትሩም ስራ ከዚህ ሊያልፍ አይችልም። ሆኖም አሸጋግራለህ ባሉት መሰረት የአገሩን ሰላምና የሕዝቡን ደህንነት ማስጠበቅ ግዴታ ነው። ወገኖቼ እዚህ ላይ በቅጡ ማስተዋል ያለብን ተፈጠረ የተባለው “ሁኔታ” በአንድ ሰው ቸርታ የተሰጠ አይደለም፤ ብዙ ሰው በአደረገው ከፍተኛ መስዋዕትነት ነው። እኛ ግን ልክ እንዳለፈው ትውልድ ሳንጠቀምበት ከእጃችን ሊያመለጠን ነው። ጠቅላይ ሚኒስትሩ ለውጥ ሊያመጡልን ነው ብሎ መጠበቅ ቀበሮዋን መሆን ነው፤ ቀበሮዋ በሬ ስታይ ብልቱ ዱብ ብሎ የምትባለው እየመሰላት ትከተላላች ይባላል። ጠቅላይ ሚኒስትሩ የኢህዴግ ጠቅላይ ሚኒስትር ናቸው። ተጠሪነታቸውም ለድርጅቱ እንጂ ለኢትዮጵያ ሕዝብ አይደለም። እኛም በሕዝብ ደም የተገኘውን “ሁኔታ” ካልተጠቀምንበት ጠቅላይ ሚኒስትሩ በደስታ

ኢሃደግን በድል አድራጊነት መልሶ ስልጣን እንዲወጣ ለማድረግ መሆኑን ማወቅ ይገባናል። ይህም ሊሆን የሚችለው ከአለፈው ጥፋት ስላልተማርን ነው። ስለዚህ ምናልባት ትምህርት እንዲሆን በማለት ያለፈውን ትውልድ የፖለቲካ ሂደት አጠር ባለ መልኩ ይቀርባል። መልካም ንባብ።

ያለፈው ትውልድ ያደረጋቸው የፖለቲካ ለውጥና ታሪካዊ ሂደት የሚጀምረው በንግርት መልክ ተጽፎ እንደ ምሳሌ ሆኖ ለአንደኛ ደረጃ ተማሪዎች ግብረገብ እንዲማሩበት በግዕዝ ብራና ላይ የተጻፈ ጽሑፍ ነው። ይህ ጸሐፊ ደብረ ሲና በሚገኘው አብዮ ትምህርት ቤት በሚባለው አንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት በነበረበት ጊዜ በግብረገብ ክፍል በቂስ ታደሰ እየተረጎመ የተማረው ትምህርት ነው። አስተማሪዎችን እንደነገሩን ከሆነ ደራሲው መሪይታ አጥናፍ ሰገድ ዋቄ ይባላሉ። እሳቸውም የደባው ባላባት የአቦ ዋቄ ልጅ እንደሆኑና አሉ ከሚባሉት የዋዜማ ሊቃውንት አንዱ እንደነበሩ ይነገርላችኋል። በተጨማሪ መሪይታ አጥናፍ ሰገድ ዋቄ ተጉለት በሚገኘው አጃና ሚካኤል በሚባለው ደብር የዋዜማ መምህር እንደነበሩ አስተማሪዎችን ይነግሩን ነበር። ተጉለትም በዋዜማ ታዋቂ እንደሆነ ይታወቃል። የሳቸውንም ጽሁፍ በምንማረበት ጊዜ እሳቸውን በሃላፊ ጊዜያት ስለሚጠራቸው በዚያን ጊዜ በሕይወት እንደሌሉ ያስታውቃል። የግብረ ገብ መምህራችን ድምጻዊ ስለነበሩ ግዕዙን ወደ አማርኛ እየተረጎሙ ጣዕም በሚሰጥ ዋዜማ ሲያነቡልን ተመስጠን ነበር የምናዳምጥው። ምንም እንኳ ከ60 ዓመት በፊት ቢሆነውም የመሪይታውን ትንቢት በሚገባ ላስታውሰው እችል ይሆናል ብዬ እገምታለሁ። ምናልባት ቋንቋው እንደሊቃኑ ላይሆን ይችላል። ታላቁ ሊቅ አፈወርቅ ገብረ ኢየሱስ እንዳለው የአማርኛ ቃንቋ እጅግ የላቀ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ቋንቋ ስለሆነ ታላቅ ሊቅ ሲጽፈው ጣዕሙ የተለየ ይሆናል፤ ለማንበብም ሆነ ለመስማት የሚያስቸግር በከፍተኛ ደረጃ የዳበረ ቋንቋ ነው ይላል። ስለዚህ እዚህ በትውስታ የሚቀርበው ቋንቋ እንደ ዋዜማው መምህር ሊሆን አይችልም። ሆኖም በተቻለ መጠን የመመህሩን አጻጻፍ ችሎታ ለማንጸባረቅ እምክራለሁ። ጽሑፉ በነጠላ ዓረፍተ ነገር፣ በመስተዋድድ፣ በአንቀፅና በንዑስ አንቀጽ ታጅቦ ተጽፏል፤ የመሪይታው ትንቢት እንዲህ ይላል፤

የደጉ እምቶ ምኒልክና የደጓ ንግሥት ዘውዲቱ ዘመን ሲያበቃ ኢትዮጵያ ለሶስት ትውልድ በመከራና በስቃይ ውስጥ ታልፋለች፤ ከቀዳማዊ ምኒልክ እስከ ዳግማዊ ምኒልክ ሲወርድ ሲዋረድ የመጣው የነገሥታት ዘመን እዚህ ላይ ያበቃል። በመጨረሻው ዙፋን ላይ የሚቀመጠውም ንጉሥ ራሱን ወዳድ አገሩን አሳልፎ ለባዕድ የሚሰጥ፤ ሃብትና ንብረት ቢቃኝ የማይል ንፋግ፤ ስለሰሙ ታላቅነት ሌት ተቀን ሳይታከት የሚሰራ በግለሰባዊነት መንፈስ የተሞላ ሰው ይሆናል። ሰውነቱንም እንደሰው ሳይሆን እንደ ጣኦት እንዲመለከ አድርጎ ለግዛት ዘመኑ ዘለዓለም እንዲሆን የሚመኝ ጣኦት አምላኪ ይሆናል። በግዛት ዘመኑም ረሃብ፤ ድርቀት፤ ጎርፍ፤ ማዕበል፤ ሰብሱን ጠራርጎ የሚበላ አንበጣ ይመጣባታል፤ በውጭ ጦርም ተሸነፎ ይሰደዳል። እንደገናም ተመልሶ አገሩን ይገዛል፤ የግዛት ዘመኑም 44 ዓመት ይሆናል፤ በዘመኑም አገሪቷ የምትታወቀው በረሃብና በችግር ይሆናል። ከሱ በኋላ የዘውድ አገዛዝ ስርዓት በጉግ ማንጉግ ስርዓት ይተካል፤ የጉግ ማንጉግ ትውልድ ሁሉን አውቃለህ የሚል ይሆናል፤ ሁሉም አዋቂ፤ ሁሉም መሪ ሆኖ እኔ በልጥ እኔ በልጥ በማለት ይገዳደላል፤ እሱ ያለው ከአልሆነ አባቱን፤ እናቱን፤ ወንድሙን፤ እህቱን የሚገድል ትውልድ ነውና፤ መግደልም ጀግንነት ስለሚመስለው ይመጻይቃል፤ መጎደኛም ስለሆነ ግብረ ገብነት የለውም፤ ከጥፋቱም መማር አይፈልግም፤ ስህተትን ስለማያቅምንጊዜም ቢሆን የሚሳሳት አይመስለውም፤ ፍጹም አዋቂ ነኝ ብሎ ያምናል፤ አዋቂነቱንም በግድ እንዲታወቅለት ያደርጋል፤ ራሱን ማወደስ ትልቀኛው ተግባሩ ይሆናል። ግን በራሱ ኃይል እንደ ንፋስ ብን ብሎ ይጠፋል። ከሱም ቀጥሎ የወንበዴ መንግሥት ይመጣል። ውንብድናውም በአገሩ ታሪክ ታይቶም ተሰምቶም የማይታወቅ ይሆናል፤ ሌትን ልጅ አባልዋ ፊት ይደፍራል፤ ልጅም እናዳታፈራ መካን ያደርጋታል። የሰውን ንብረት ያለምንም ሃፍረት ይቀማል፤ ይሉኝታ የሚል ቃል በቋንቋው ውስጥ ያለ አይመስልም፤ አገሩን ለውጭ ሃብታሞች ይሸጣል፤ የአገሩን ሃብት ወደ ውጭ አገር ያሸጣል፤ የኢትዮጵያን የተለያዩ ጎሳዎች ሊያይቶና በድንበር ከልሎ ነፃ ብሔረሰቦች ናችሁ በማለት ራሱን የብሔር በሔረሰቦች የበላይ ጠባቂ በሚድረግ በሚቃወሙት ላይ የዘር ማጥፋት ያካሂዳል። የብሔር ብሔረሰቦች ጽንፈኞችን አሰልጥኖ እሳትና መርዝ አጉርሶ እርስ በእርሳቸው እንዲፋጁ ያደርጋል። ኢትዮጵያ የምትባል አገር አልነበረችም እያለ ሕዝቡን እንዳይግባቡ ያደርጋል። ይህም ፍጅትና

መከራ የበዛበት ሕዝብ ሙሉ በሙሉ ይነሳበታል፤ አናሳም ስለሆነ መግቢያ ቀዳዳ ያጣል፤ ያም መከራና ፍጅት የበዛበት መልካሙን ትውልድ ይወልዳል፤ መልካሙ ትውልድ መላ ኢትዮጵያን ይሞላታል፤ ሆኖም ወንበዴው ተኩላ ሆኖ የበግ ለምድ ለብሶ መልካሙን ትውልድ ሊበላ ይመጣል፤ ግን በመከራ የተፈተነው መልካሙ ትውልድ እራሱን አሳልፎ ለተኩላዎቹ አልሰጥም በማለት በአሸናፊነት አገሩን ኢትዮጵያን ያድናል። በመጨረሻም መልካሙ ትውልድ ጥንታዊት የሆነውን የኢትዮጵያን ክብርና ግርማ ሞገስ ይመልሳል፤ የጎሳ እኩልነት፤ የማያልቅ ፀጋ፤ ግርና ወተት እንደ ውሀ የሚፈሰበት አገር ትሆናለች፤ እንደገና ኢትዮጵያ በነፃነት ለዘለዓለም ተክብራ ትኖራለች።

የመሪነታው ንግርት አፈ ታሪክ ነው ተብሎ መወሰድ አይኖርበትም፤ ንግርት የሌለው ሕብረተሰብ የለም፤ በሁሉም ባሕል አለ። ንግርቱም እንደ ትንቢት ተወስዶ ከሃይማኖት ጋር ከተያያዘ የሕብረተሰብ ችግር ሊፈታ አይችልም፤ በአገራችን በየጊዜው ባሕታውያን እንደዚህም የሌላ ሃይማኖት ተከታዮች “ሁኔታ” አይተው የሚያስከትለውን በማስታወቅ ይናገራሉ። መሪነታው የሁለቱን ነገሥታት “ሁኔታ” በአንክሮ ተመልክተው በቀጣዩ ሰዓት ትውልድ የሚመጣውን መከራ በትክክል ሊያውቁ ችለዋል፤ የመጥፎ “ሁኔታ” ውጤት ጥሩ ሊሆን አይችልም፤ ሌላ ጥሩ “ሁኔታ” ካልተፈጠረ ታሪካዊ ሂደቱ በተከታታይ መጥፎ ስለሚሆን፤ ስለዚህ የትንቢት ጉዳይ ሳይሆን “ሁኔታ” እየተከሰት የሚያመጣው መከራ ነው። እንግዲህ እዚህ ላይ የሚደረገው ጥረት የመሪነታውን ንግርት መተንተን ይሆናል።

የመጀመሪያው “ሁኔታ” የተፈጠረው በኢጣልያን ፋሺስት ጦርነት ምክንያት ንጉሡ ወደ እንግሊዝ አገር ተሰደው ለአምስት ዓመት ኖረዋል፤ በዚህ አጋጣሚ የእንግሊዝን አገር የአስተዳደር ስርዓትና የንጉሠ ነገሥቱን በአጠቃላይ በአገር ውስጥ ያለውን ተግባር ሳይመለከቱ ከግንዛቤ ያስገቡት የንጉሠ ነገሥቱን ኑሮውንና ክብሩን ብቻ ነበር። የእንግሊዝ ንጉሥ በማግና ካርታ [Magna Carta-Liberation] 1215 የነፃነት ሰነድ ላይ በተፈረመው ውል መሰረት ንጉሡ እንደማንኛውም ሰው የሕግ በላይነትን ተቀብሎ በአገሩ ሕገ መንግሥት ደንብ ለመተዳደር የተስማማውበት ነው። በሕዝብ ምክር ቤትና በጠቅላይ ሚኒስትር የሚመራ መንግሥት መመስረቱንና ንጉሠ ነገሥቱ ምንም ዓይነት ስልጣን እንደሌለው አስተውለው ወደ አገራቸው ሲመለሱ ተመሳሳይ “ሁኔታን” ፈጥረው ሕዝባቸውን ነፃ ሊያወጡ ሲችሉ ስለአልተጠቀሙበት ሕያወነት የሚያስገኝላቸውን እድል አልፈው ለጥፋት ተዳርገዋል። ታሪካዊ “ሁኔታን” ያለመገንዘብ የሚያስከትለው ጥፋት ከባድ ነው። ንጉሡ ከስልጣን ሲወርዱ ከፍተኛ የጦር መኮንኖች የተከሰትውን “ሁኔታ” ተመልክተው አገሩን መሪነታው እንዳሉት ከጉግ ማንጉግ ስር እንዳትወድቅ ማዳን ሲችሉ በቸልተኛነት አገሩን ጥፋት ላይ እንድትወቅ አድርገዋል። ጉግ ማንጉግ በኖ ሲጠፋ የተፈጠረው “ሁኔታ” አገርን መከፋፈልና እንዳልነበረ ማድረግ ስለነበር ለወንበዴዎቹ ጥሩ “ሁኔታ” ስለሆነ ዛሬ አገራችንና ሕዝቡን በክልል የተከለለ የ80 ብሔረሰቦች አገር ሆኖ አክራሪ ጽንፈኞች እያሸበሩ በስርዓት አልባነት የምትገኝ አገር ሆናለች።

በእርግጥ አንድ ሰው “ሁኔታን” ፈጥሮ አምባገነንነትን ሊያመጣ ይችላል። ምክንያቱም የአምባገነንነት ባለቤት ምንም ጊዜ ቢሆን አንድ ሰው ነው። የእንግሊዙ ንጉሠ ነገሥት በማግና ካርታ ላይ የሕዝቡን ነፃነት የተቀበለው ተገዶ ነው፤ በኢትዮጵያ ያ “ሁኔታ” ስላልነበረ ነገሠ ነገሥቱ በፈቃደኝነት ለሕዝብ ስልጣንን መስጠት ፈቃደኛ አልነበሩም። አሁንም ቢሆን ለሕዝብ አምባገነኖች ስልጣንን አይሰጡም። ዲሞክራሲን የሚያመጣ ሕዝብ እንጂ ጠቅላይ ሚኒስትሩ አይደለም፤ ዲሞክራሲ በአንድ ሰው ፈቃድ የሚከሰት አይደለም፤ ይህንንም በክፍል ሰዓት በዝርዝር ይጻፋል፤ ከዚህ ሌላ ውድ ወገኖቹ በጥንቃቄ መመልከት ያለብን እውጭ አገር ያለን ኢትዮጵያውያን በእነዚህ የለውጦች ዘመናት ምን አይነት ሚና እንደተጫወትን ነው። የምንፈልገውን ዲሞክራሲ ማምጣት የምንችለው አንድ ሆነን በውውይት ነው፤ የሃሳብም ልዩነት ቢኖር የሚፈታው ዲሞክራሲ በሆነ ውይይት ነው። የንጉሠ ነገሥት አገዛዝ አበቃ ሲባል ተሰባስቦን ወደ አገር የገባነው

ለመወያየትና አገራችንን በዲሞክራሲ እንድትመራ ለማድረግ ሳይሆን እያንዳንዳችን ስልጣን ለማግኘት ስለሆነ “ቀይ ሽብር፣ ነጭ ሽብር” ብለን ተላለቅን፤ ይህ መሪነታችን እንዳሉት “የጉግ ማንጉግ ዘመን ሆነ።” በወንበዴዎቹ ዘመን ደግሞ ተሰባስበው የገቡት “ካሪ ሜትር ቦታ ተመርተው” ኢትዮጵያን ሊከፋፍል ለመጣ ጠላት ሃይል ድጋፍ በመስጠት የጥፋቱ ተካፍይ ሆነዋል። ይህ መጻፍ አለበት፤ ስለዚህ ይህ ጸሐፊ የዚያ “አጥፍቶ ለጠፋው ትውልድ” ወገን ስለሆነ ያደረገውን ስህተት ለመጭው ትውልድ መጠቆም አስፈላጊ መስሎ ስለታየው ነው። እንግዲህ “እኔን ያየህ ተቀጣ” ብሎ የሚቀጥለው ትውልድ የቀድሞው ትውልድ የሰራውን ጥፋት አርሞ ደሙንና አጥንቱን ከስክሶ ለመጣው “መልካም ትውልድ” ማስረከብ ታሪካዊ ግዴታ ነው።

ክፍል ሁለትን ለማጠቃለል ያህል አሁን የተፈጠረውን “ሁኔታ” በአጭሩ መግልጽ አፈላጊ ነው። ኢሃደግ በጠቅላይ ሚኒስትሩ አማካይነት በሁለት ዓመት ውስጥ ሕዝብ ለመረጠው መንግሥት ሥልጣን አስረከባለሁ ያለው ተገዶ ነው። ሕዝብ ከእንግዲህ ወዲህ በክልል ለከፋፈለን፣ ለአሰረን፣ ለገደለን፣ ከመኖሪያችን ለአፈናቀለን፣ ዘርን ላጠፋ፣ አገርን ሸንሸኖ ለውጭ ሃይል ለሸጠ መንግሥት ሁለተኛ አንገዛም ብሎ ነው። ይህንን ለውጥ እውነት ለማድረግ የኢትዮጵያ ሕዝብ መነጋገር ያለበት በለውጡ ሂደት መሆን አለበት እንጂ ጠቅላይ ሚኒስትሩ ስለሚሾመውና ስለሚሸረው፤ ኢሃደግ ለ27 ዓመታት አደርኩት ብሎ ስለሚሰራው ድራማ፤ ቤተመንግሥት ወስጥ ወታደሮች ስለአደረጉት ጨዋታ አይደለም። የኢሃደግ ጉዳይ ለኢትዮጵያ ሕዝብ ጉዳዩ መሆን የለበትም። ነፃ የሆኑና ገለልተኛ የሆኑ ጋዜጠኞች ካሉ ውይይታቸው ስለሚጻፈው ሕገ መንግሥት፤ ስለ ነፃ ምርጫ ቦርድ፤ ስለ ነፃ ፍርድ ቤት፤ ለኢትዮጵያ ምን አይነት ሕገ መንግሥት ያስፈልግታል፤ ሕዝብ በሕዝብ ለሕዝብ ተብሎ ለሚመሰርተው መንግሥት የሚያስፈልገው አመራር ምን አይነት ቢሆን ጥሩ ነው? በፕሬዝዳንትና በጠቅላይ ሚኒስትር ያለውን ልዩነት፤ የፖለቲካ ፓርቲ በምን አይነት መደራጀት እንዳለበት? በጎሳና በብሔር ያለውን ልዩነት? ታሪካዊ አመጣጡንና ሂደቱን፤ በሕገ መንግሥቱ እንዴት መካተት እንደሚችል? እነዚህ ሁሉ በአዋቂዎች አስተባባሪነት ከሕዝቡ ጋር መወያየት አስፈላጊ ነው።

ከሁሉ በላይ ለውጡን ምክንያት በማድረግ የገቡት ኢትዮጵያን ከአለፈው ትውልድ ምን መማር እንዳለባቸው ከግንዛቤ አስገብቶ ምን አይነት ሚና እንደሚጫወቱ በዝርዝር መታወቅ ይኖርበታል። ይህ ካልሆነ ከአለፈው ጥፋት መማር ስለማይቻል አስፈላጊውን ጥንቃቄ ማድረግ ይገባቸዋል። እስከ አሁን ድረስ ለለውጡ ሂደት የፖለቲካ ፕሮግራም አዘጋጅተው ለሕዝቡ ያቀረቡት ነገር የለም፤ ጥቂት አክራሪ የጎሳ ጽንፈኞች በቁርስና በምሳ ተገዝተው በሕዝቡ ላይ ሽብር እየፈጠሩ ነው። አንዳዶቹም ድርጎ እየተቀበሉ በምርጫ ጊዜ ሽብር ለመፍጠር መዘጋጀታቸው የአደባባይ ሚስጥር ነው። አንድ መቶ የፖለቲካ ድርጅቶች፤ የተለያዩ የጎሳ ድርጅቶች የየራሳቸውን ፕሮግራም በማውጣት ተደራጅተዋል። በጎሳ ተደራጅተው የሕዝቡን ደህንነት መጠበቅ ተገቢ ነው። ግን በሃይማኖትና በዘር የፖለቲካ ፓርቲ መመስረት የሚያመጣው የኢሃደግን ክልል መንግሥት ስለሆነ ይህንን ከግንዛቤ አስገብተው ከሕዝባቸው ጋር ተነጋግረው የሕዝብ መንግሥት የሚመሰርበትን “ሁኔታ” መፍጠር ታሪካዊ ግዴታቸው ነው። መልካሙ ትውልድ ደሙን አፍሶና አጥንቱን ከስክሶ ያመጣውን ነፃነት ማደናቀፍ መሆኑን ተረድተው ያለውን ልዩነት በውይይትና በዲሞክራሲ አጥብቦ የሕዝብ መንግሥት የሚመጣበትን “ሁኔታ” መፍጠር ታሪካዊ ግዴታ ነው። ይህ ካልሆነ ተመልሶ ያለፈው ትውልድ ያጠፋውን መድገም ይሆናል።

በክፍል ሶስት ላይ “ዲሞክራሲ እንዴት እንደተመሰረተ ከዓለም አቀፍ ታሪካዊ ሂደት ጋር እያመሳከርን እንማማራለን። አገራችን ኢትዮጵያ በክብር ለዘላለም ተከብራ ትኑር።

ክፍል ሶስት ይቀጥላል።